

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(nr.267 din 30.06.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat și în conformitate cu articolul 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, expune următoarele considerente.

I. ASPECTE DE ORDIN GENERAL.

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către Guvern cu titlu de inițiativă legislativă, aprobat prin Hotărârea nr.428/2022), fapt ce corespunde art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art.66 din Constituția Republicii Moldova.

3. Ministerul Justiției de comun cu Oficiul Avocatului Poporului, în baza recomandărilor Comisiei de la Veneția (Avizul nr.808/2015) au elaborat proiectul de lege care vine să introducă noi reglementări privind activitatea și funcționalitatea institutului Ombudsmanului. Astfel, proiectul de lege vine să modifice Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Legea nr.80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică și Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr.164/2015.

4. Conform notei informative implementarea prevederilor proiectului de lege ce țin de cabinetul Avocatului Poporului pentru drepturile copilului necesită alocarea resurselor financiare suplimentare din bugetul de stat.

II. PROPUNERI ȘI OBJECȚII DE ORDIN JURIDIC.

• Cu referire la modificarea Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul).

1. La pct. 1 din proiectul de lege care prevede modificarea art.1 din Legea nr.52/2014.

Întru evitarea reproducerii unor prevederi din Lege, atenționăm că conținutul nou al alineatului (3) al art.1 dublează textul alineatului (1) din art.5 și în acest sens considerăm optimă excluderea alineatului (3) al art.1 din proiectul de lege.

2. *Referitor la completarea Articolului 11 cu litera e¹*).

Proiectul de lege vine să acorde Avocatului Poporului anumite atribuții suplimentare pentru a desfășura o activitate corectă și onestă. Astfel, întru evitarea formalismului în activitatea Avocatului Poporului sugerăm excluderea cuvintelor "de ordin general" din textul literei e¹).

3. *La art.16 din Legea nr.52/2014:*

- Observăm că unele prevederi din proiectul de lege sunt neesențiale care per ansamblu nu vin să modifice sensul sau esența legii. Completarea în denumirea articolului 16 cu cuvântul "generale" considerăm a fi de prisos, motiv pentru care propunem excluderea acestuia. Obiecția este valabilă și cu referire la art.17 prin care se propune completarea denumirii cu cuvintele "specifice".

- La același articol 16 pledăm pentru menținerea redacției actuale a literei a), care prevede expres că Avocatul Poporului "a) *recepționează și examinează cererile cu privire la încălcarea drepturilor și libertăților omului și remite, în termenele stabilite, răspunsuri în scris în privința cererilor depuse*".

- Ținem să atenționăm că litera g) art.11 din Legea nr.52/2014 stabilește expres că "În exercitarea mandatului său, Avocatul Poporului are dreptul să acționeze din oficiu în cazurile stabilite de lege". Considerăm că completarea art.16 cu lit.c¹) creează coliziune juridică, în această ordine de idee propunem excluderea textului lit.c¹).

- În vederea respectării prevederilor Legii nr.122/2018 privind avertizorii de integritate, la litera h²) cu care se completează art.16 din lege după cuvântul "cererile" se va completa cu cuvintele „de protecție”.

4. *La art.17 din Legea nr.52/2014:*

- Referitor la completarea articolului cu alineatul (1) cu următorul conținut: " Avocatul Poporului pentru drepturile copilului **asigură**

implementarea, la nivel național, de către persoanele cu funcție de răspundere de toate nivelurile a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și a altor tratate internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte”. Considerăm ambiguu redacția propusă a alineatului, or apare întrebarea cum asigură Avocatul Poporului implementarea prevederilor Convenției ONU de către persoanele cu funcție de răspundere? *Considerăm că persoanele cu funcție de răspundere sunt cele ce trebuie să implementeze, iar Avocatul Poporului să monitorizeze implementarea și după caz să acorde suport în implementare.* Pentru o comprehensivitate corectă a prevederilor sus menționate sugerăm reformularea alineatului în acest sens.

- Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317/1994, în articolul 25, litera i¹) stabilește expres că Avocatul Poporului pentru drepturile copilului este subiect cu drept de sesizare la Curtea Constituțională. **În acest sens constatăm că nu este argumentată abrogarea alineatului (5) din Legea nr.52/2014** care prevede că “În scopul apărării drepturilor și libertăților copilului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului poate sesiza Curtea Constituțională și poate înainta acțiuni în instanțele judecătorești.”

5. La art.19 din Legea nr.52/2014.

Privind redacția nouă a alineatului (2) ce ține de depunerea cererii și formularea “sau alt mijloc de comunicare”. În acest caz atenționăm despre necesitatea reexaminării și reformulării alineatului (2) prin prisma art.72 din Codul administrativ care prevede că “(2) Petiția poate fi: a) depusă în scris la autoritatea publică ori expediată prin poștă sau fax; b) transmisă în formă electronică; c) depusă verbal, fiind consemnată într-un proces-verbal. (3) Dacă se transmite în formă electronică, petiția trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic”. Atenționăm și asupra faptului că actualmente Legea prevede că cererile pot fi depuse și de către un reprezentant al persoanei lezate în drepturi, proiectul de lege vine să excludă așa posibilitate.

6. La articolul 20 din Legea nr.52/2014.

Nu susținem excluderea textului „și, după caz, numele, prenumele persoanei lezate în drepturi” și insistăm asupra menținerii acestui text, or acesta reglementează situația când cererea poate fi depusă și de către un reprezentant al persoanei lezate în drepturi.

7. La articolului 21 din Legea nr.52/2014.

Redacția nouă a articolului 21 vine cu elemente noi privind verificarea admisibilității cererilor, pe care le considerăm a fi în contradicție cu Codul

administrativ. În acest context, vom reaminti asupra necesității examinării prevederilor propuse în proiectul de lege prin prisma prevederilor Codului administrativ nr.116/2018.

- La alin.(1) lit.c) se va ține cont de prevederea art.74 din Codul administrativ că "petiționarul este informat privind readresarea petiției, nefiind necesar consimțământul petiționarului".

- La alin.(1) lit.d) atenționăm și reamintim art.73 alin.(1) din Codul administrativ care statuează "Autoritatea publică este obligată să primească și să înregistreze imediat petiția sau alte documente depuse în cadrul procedurii administrative. Autoritatea publică nu are dreptul să refuze primirea petițiilor doar din motiv că nu se consideră competentă sau pentru că ar considera petiția ca fiind inadmisibilă sau neîntemeiată".

- Pe segmentul că "Decizia de respingere a cererii nu poate fi atacată" reamintim articolul 189 din Codul administrativ care prevede "Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ."

8. Cu privire la modificarea art.34 din Legea nr.52/2014 ce ține de Oficiul Avocatului Poporului care prevede excluderea din textul art.34 a cuvintelor "este subordonat Avocatului Poporului și". Ținem să atenționăm că această modificare presupune obligatoriu și operarea modificărilor în Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr.164/2015, și anume în pct.1 al regulamentului.

9. La art.36 din Legea nr.52/2014 privind inviolabilitatea Avocatului Poporului și funcționarilor Oficiului Avocatului Poporului.

Constatăm că proiectul de lege are drept scop protecția inviolabilității Avocatului Poporului doar pentru anumite măsuri procesuale restrictive precum: *reținere, arest, percheziție*. Există o excepție în caz de «infrațiune flagrantă». Astfel, doar cu aceste rezerve, în privința Avocatului Poporului poate fi pornită și exercitată urmărirea penală fără necesitatea ridicării imunității. În acest caz este vorba de imunitatea funcției de Avocat al Poporului, iar orice imunitate este în esența protecția persoanei cu funcție de răspundere sau de demnitate publică împotriva urmărilor judiciare și garantarea libertății lui de gândire și de acțiune.

Cu referire la funcționarii din Oficiul Avocatului Poporului, ținem să reamintim că conform art.36 din Legea 52/2014 "Personalul Oficiului este compus din funcționari publici, personal de deservire tehnică și alt personal". Ținem să menționăm că Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legea nr.80/2010 cu privire la statutul

prevede imunitate pentru funcționarii publici și alți angajați în cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

În această ordine de idei, este imperios necesar de a revizui acordarea imunității angajaților Oficiului, constatăm că acordarea imunității unor funcționari pare a fi selectivă, iar acest fapt este inacceptabil în raport cu alte categorii de funcționari publici.

• Referitor la Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr. 164/2015.

- Considerăm inutilă norma pct.6¹), or însăși art.133 alin.(1) din Constituție instituie obligativitatea Curții de Conturi de a exercita controlul asupra întrebuințării resurselor financiare publice.

- În calitate de atenționare generală și pentru a respecta o continuitate logică și juridică, atenționăm asupra necesității excluderii termenului precum "organizații necomerciale" din pct.8 alin.6) și alin.11) al regulamentului.

În concluzie, Direcția generală juridică consideră că proiectul de lege necesită a fi redactat prin prisma propunerilor expuse mai sus.

Oportunitatea adoptării prezentului proiect de lege urmează a fi decisă de către Parlament.

**Șeful Direcției
ION CREANGĂ**

ex.: Viorica Stratiev
tel.: 022.820.584
e-mail: viorica.stratiev@parlament.md